

Naktuinbouw, de strenge groene vinger van de innovatieve tuinsector: van Wasserbombe tot Brexit

Vertrouwen	2
Toezichthouder.....	2
Boetes of.....	3
Kwaliteit voorop	3
De Wasserbombe tomaat.....	3
Raad voor Plantenrassen.....	4
Plantenpaspoort	4
Kwekersrecht.....	4
Licenties.....	4
Databases	4
Innovation by design	5
Omzet	5
Gerechtshof	6
Brexit	6
#Durftevragen	7

Naktuinbouw

Vertrouwen

Naktuinbouw richt zich op de keuring en inspectie van zaden van groentes, bomen en bloemen, die daarna op de Nederlandse markt mogen worden verhandeld. De poortwachtersfunctie van Naktuinbouw is belangrijk om het vertrouwen in het zaadproduct te waarborgen. De vermenigvuldigingsfactor tussen zaad en eindproduct is 100. De waarde van 1 euro aan zaden resulteert in een omzet van 100 euro. De schade door slechte oogsten, omdat een nieuw ras niet voldoet, kan daarmee makkelijk in de miljoenen lopen.

Toezichthouder

Naktuinbouw is als toezichthouder een vreemde eend in de bijt. Dit Zelfstandig Bestuursorgaan [ZBO] is niet direct ondergeschikt aan een minister én wordt gefinancierd door de sector zelf. Een bestuursportaal biedt het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit zicht op de handel en wandel van Naktuinbouw.

Naktuinbouw in Roelofarendsveen

Boetes of...

De toezichthouder Naktuinbouw wil geen politieagent zijn, die bedrijven op de vingers tikt. Toch heeft ze verschillende instrumenten tot haar beschikking vanuit de Algemene Wet Bestuursrecht, of het strafrecht, waarvan het privaatrechtelijke instrument het meest invloedrijk is. Door het dreigen met het intrekken van het [ELITE certificaat](#) is het negatieve gedrag van een ondernemer beter en sneller te beïnvloeden.

Kwaliteit voorop

Haar echte rol is om de kwaliteit te bevorderen van de plantenrassen en zaden vindt Naktuinbouw. De focus op kwaliteit heeft te maken met de versterking van de reputatie op de exportmarkt van Nederlandse zaadproducten. De organisatie heeft 400 medewerkers in dienst, om deze rol mogelijk te maken.

De Waterbombe tomaat

De Nederlandse tuinsector kwam onder vuur te liggen door haar waterbomtomaat in de jaren 1990. Door middel van veredeling is men toen rassen gaan kruisen om de juiste eigenschappen in de tomaat te bewaren. Na de aanpassing van de tomaat in 2002 staat de tomatenexport op een solide waarde van €1,4 miljard in de boeken van 2013.

De sprekers: Remy Broenink, secretaris bestuur Naktuinbouw (links) en Kees Jan Groenewoud, Secretaris Raad voor Plantenrassen (rechts)

Raad voor Plantenrassen

De Raad voor Plantenrassen is verantwoordelijk voor het verlenen van kwekersrecht. De Raad wordt ondersteund door Team Support, wat onderdeel is van Naktuinbouw. Er zijn 700-800 aanvragen om een nieuw plantenras te beoordelen. Het zijn met name aardappelrassen. De testperiode kan tot 2 jaar duren bij groentes. De termijn voor een onderzoek loopt uiteen van 1-3 jaar.

Plantenpaspoort

Nieuwe rassen gaan door een strikte procedure heen voor er een Nederlands plantenpaspoort wordt afgegeven. Hierbij wordt de gezondheid van de plant en de ras-echtheid gecontroleerd.

Kwekersrecht

Kwekersrecht is het alleenrecht om unieke zaden op de markt te mogen brengen. Deze zaden en daarmee de planten hebben een speciaal karakter ten opzichte van haar soortgenoten: ze zijn visueel onderscheidend of de planten zijn sterker tegen ziektes opgewassen. De smaak van een vrucht daarentegen valt niet onder het kwekersrecht, maar onder het merkenrecht.

Licenties

Het kwekersrecht geeft de eigenaar het alleenrecht om zijn investering terug te verdienen voor een termijn van 25 jaar en in sommige gevallen 30 jaar. De ondernemer kan in deze periode licenties afgeven aan andere bedrijven om het ras te telen.

Databases

Bij veredeling worden de meest 'edele' eigenschappen gekruist om tot een plant te komen met de juiste eigenschappen. Een nieuw plantenras krijgt altijd een nieuwe naam. Alle planten en zaden waar kwekersrecht op rust worden geregistreerd in databases, zoals:

- [Communautair Bureau voor plantenrassen](#) (CPVO), een agentschap van de EU.
- [International Union for the Protection of New Varieties of Plants](#) (UPOV)
- [Nederlands rassenregister](#), van de Raad voor de Plantenrassen

Innovation by design

Nederland is nummer 1 ter wereld op het gebied van veredeling. Maar behoudt Nederland haar koppositie nog wel? De innovatieve kracht van de sector zit in twee factoren:

- 30% van de omzet wordt door de sector geïnvesteerd in Research & Development.
- Veredeling met door kwekersrecht beschermde zaden is toegestaan.

De tuinsector blijft hierdoor investeren en jaagt vernieuwing achterna. Het systeem van open innovatie werpt zo constant haar vruchten af.

Omzet

Economische cijfers - statistieken - over de tuinsector zijn moeilijk te verkrijgen, sinds het wegvallen van de [productschappen](#), deze instellingen zijn per 1 januari 2015 opgeheven. De sector heeft een omzet van 28 miljard euro in 2018. De wereldwijde handel in zaden loopt in de miljarden en 45% van de zaden komt uit Nederland.

De kas waar geen foto's van planten gemaakt mogen worden. Het kwekersrecht is serieuze business.

Gerechtshof

Kruisen is de natuurlijke manier om eigenschappen van een plant te veranderen. Er zijn ook andere manieren om het DNA te veranderen, zoals met genetische modificatie. Maar Nederland kan de boot wel missen op het gebied van genetische modificatie (GMO). Met GMO probeert men een eigenschap te veranderen door het gen van een gelijksoortige plant in een andere plant te brengen. In juli 2018 is er [een uitspraak](#) geweest van het Europese Hof van Justitie, dat streng toeziet op nieuwe GMO technologie. De angst bestaat namelijk, dat de Crispr-Cas9 technologie kan worden gebruikt om soortvreemde erfelijke eigenschappen in een plant te bouwen. Voor een toezichthouder als Naktuinbouw is GMO achteraf moeilijk te controleren. De voorkeur van de tuinsector is om de Crispr-Cas9 technologie te gebruiken met eigenschappen, die binnen dezelfde soort behoren. Het oordeel van de rechter kan de sector 7-8 jaar achter op landen als Amerika en China zetten.

Brexit

Naktuinbouw is klaar voor de Brexit en heeft 8 fte's gereserveerd om als keuringsmeester te dienen bij de nieuwe douaneprocedure. Producten zullen ter plekke moeten worden gecontroleerd en kunnen niet meer 'blind' geïmporteerd worden vanuit Groot-Brittannië.

De KNVI-JI-deelnemers bij het kassencomplex

#Durftevragen

“Als consument ben je eigenlijk in overtreding als je een zakje zaad meeneemt uit Amerika voor je eigen moestuin in Nederland. Maar als hobbymatige activiteit ben je een verlaagd risico. Anders is het als je commercieel hele zakken importeert en gebruikt.”

Datum	Donderdag 18 april 2019
Activiteit	Bezoek de keuringsdienst Naktuinbouw met Informatieprofessionals!
Instituut	Naktuinbouw, Roelofarendsveen
Sprekers	Remy Broenink, Kees Jan Groenewoud
Organisator	KNVI Juridische Informatie, Naktuinbouw